

Uchwała Nr L/476/2023
Rady Gminy Stara Dąbrowa
z dnia 22 czerwca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm)

Rada Gminy w Starej Dąbrowie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla Gminy Stara Dąbrowa stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stara Dąbrowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Z dniem 01 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której zgodnie z art. 176 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji. To rodzina jest podstawowym, naturalnym środowiskiem narodzin i rozwoju człowieka, a jednocześnie fundamentalną instytucją społeczną, opartą na trwałych podstawach związków biologicznych i emocjonalnych. Rodzina z upływem czasu podlega przemianom w zakresie swojej struktury, modelu wewnętrznego i realizacji funkcji. Rodzina stanowi naturalne środowisko życia dziecka, oddziałuje na nie socjalizująco, stwarzając optymalne warunki rozwoju. W rodzinie dziecko uczy się zaspokajania potrzeb, reagowania na odczuwalne bodźce, wyrażanie uczuć. Nie zawsze relacje te przebiegają prawidłowo, z pozytywnym efektem. Dlatego część rodzin wymaga wsparcia, które powinno mieć na celu pomoc w podtrzymywaniu pełnienia pozytywnych ról społecznych, przez wzmacnianie zasobów, które znajdują się w rodzinie, poprawy ich życia i wspieraniu ich w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W myśl założeniom ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zorganizowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, policja, sąd). W ramach programu działania koncentrować się będą głównie na dziecku i rodzinie, również w przypadku, gdy dziecko z różnych przyczyn przebywa po za rodziną biologiczną. Podejmowane działania będą zmierzały reintegracji. Działania pomocowe powinny się koncentrować na wspieraniu członków rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnienie do prawidłowego i samodzielnego funkcjonowania w rodzinie.

Celem Gminnego Programu Wspieranie Rodziny w Gminie Stara Dąbrowa jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i ochroną dzieci, jak również profilaktyką środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Wobec powyższego niniejszą uchwałą uznać należy za konieczną i uzasadnioną.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2023-2025
DLA GMINY STARA DĄBROWA**

1. WSTĘP

Gminny program wspierania rodziny na lata 2023 – 2025 w Gminie Stara Dąbrowa opracowana w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j Dz. U. z 2022r., poz. 447, z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna dla rozwoju i funkcjonowania, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stara Dąbrowa wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece oraz w wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, ale pogłębiają też wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko – opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich. Działania instytucji i służb zobligowanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka, powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają współpracy interdyscyplinarnej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Dlatego działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ze względów społecznych i ekonomicznych szczególnie wskazane, także z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To w rodzinie dziecko nabywa wiedzy o otaczającym świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wdrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie

miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci innych członków rodziny, oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagające interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje zadań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzony efekt.

Pozostawienie rodziny bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodziny i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2023 – 2025 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone w pieczy zastępczej w celu odzyskania przez rodzinę biologiczną funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowanych, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji. Niniejszy Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

2. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stara Dąbrowa na lata 2023 – 2025 określa zadania własne Gminy wynikające z :

- a) Ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j Dz. U. z 2022r., poz. 447 z późn. zm.);
- b) Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j Dz. U. z 2021r. poz. 2268 z późn. zm.);
- c) Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm).

3. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin i dzieci, zamieszkałych na terenie Gminy Stara Dąbrowa, doświadczających problemów opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

Adresatami Programu są również wszystkie rodziny, które w różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci. Uznając, że wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej szczególny nacisk będzie kładziony na dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo.

4. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO - WYBRANE ELEMENTY

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie. Podstawą diagnozy środowiska lokalnego są dane z GOPS, GUS oraz dane uzyskane z innych podmiotów według stanu na dzień 31.12.2022 r.

Stan ludności Gminy Stara Dąbrowa w 2022r.:

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
3 562	1 757	1 805

Osoby bezrobotne z terenu Gminy Stara Dąbrowa w 2022r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie	119

Powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie w 2022 r.:

Powód udzielenia pomocy i wsparcia	2022 rok
UBÓSTWO	105
BEZROBOCIE	104
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	89
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	76
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	45

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	8
BEZDOMNOŚĆ	5
SIEROCTWO	6
ALKOHOLIZM	10
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0
ZDARZENIA LOSOWE	0
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W YM: RODZINY NIEPEŁNE	0
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM RODZINY WIELODZIELNE	8
NARKOMANIA	0

Analizując przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w roku 2022 należy stwierdzić, iż do głównych powodów należą ubóstwo i bezrobocie.

Rodziny objęte pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
<u>94</u>	<u>227</u>
	w tym:
	KOBIETY W WIEKU:
	0-17 - 26
	Produkcyjnym - 37
	Poprodukcyjnym - 6

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w roku 2022.:

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Liczba rodzin
Świadczenia niepieniężne	119	31
Świadczenia pieniężne	175	80

Praca socjalna w roku 2022:

Liczba osób, którym przyznano świadczenia	<u>154</u>
Praca socjalna ogółem	<u>180</u>

Przedszkola publiczne w Gminie Stara Dąbrowa:

Ilość oddziałów przedszkolnych	Liczba dzieci w wieku przedszkolnym 3 - 6 lat	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
3	214	117

UCZNIOWIE PUBLICZNYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W GMINIE STARA DĄBROWA:

Ilość szkół podstawowych na terenie gminy	Liczba uczniów uczęszczających do szkół
2	318

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO : 36

LICZBA UCZNIÓW OBJĘTYCH STYPENDIAMI SZKOLNYMI W 2021/2022r.: 80

ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2022r.: 7

SCHRONIENIE: 2

ODZIEŻ: 0

SPRAWIANIE POGRZEBU: 0

KARTY DUŻEJ RODZINY: 42

OSOBY OBJĘTE POMOCA W FORMIE DOŻYWIANIA: 52

DZIECI PRZEBYWAJĄCE W PIECZY ZASTĘPCZEJ: 16

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY - procedura Niebieskiej Karty: 21

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

Ilość posiedzeń Zespołu: 11

Ilość osób zaproszonych: 36

ASYSTENCI RODZINY

Liczba asystentów rodziny w gminie: 1

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny w 2022r.: 14

4.1. Pomoc Społeczna

Pomoc społeczną rodzinie w gminie Stara Dąbrowa świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie. Jednostka realizuje zadania wynikające z takich aktów prawnych jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem”, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów.

Główne zadania pracy Ośrodka to: praca socjalna, pomoc materialna, usługi społeczne, świadczenia rodzinne i inne świadczenia pieniężne dla rodzin, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wspieranie rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych współpracuje z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie głównie w zakresie spraw związanych z niepełnosprawnością oraz pieczę zastępczą
- Powiatowym Urzędem Pracy – osoby bezrobotne w zakresie aktywizacji zawodowej
- Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej , w zakresie diagnozowania dzieci i młodzieży, udzielania dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, profilaktyki oraz wspierania placówek edukacyjnych i nauczycieli.
- z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym realizującego określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo- resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym , związanych z wykonywaniem orzeczeń sądowych.
- ze Szkołą Podstawową w Chlebówku i w Starej Dąbrowie – w zakresie wymiany informacji dotyczących rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, podejmowanych wspólnych spójnych działań.

- z Regionalnym Centrum Kryzysowym w Stargardzie- w zakresie kierowania rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych do specjalistów poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

4.2 Wspieranie rodziny i piecza zastępcza.

I. Formy pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, określone w ustawie to:

1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne- rodziny w sytuacjach kryzysowych korzystały z pomocy psychologa zatrudnionego w ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starej Dąbrowie .W roku 2022 GOPS w Starej Dąbrowie przystąpił do realizacji projektu w „ Rodzinie Siła’ , który współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. W projekcie uczestniczyło 20 rodzin z gminy Stara Dąbrowa. W ramach Projektu odbywały się warsztaty „ Szkoła dla rodziców”, konsultacje pedagogiczne dla uczestników projektu. Projekt ma za zadanie wspierać rodzinę, wzmacniać jej kompetencje jako całość w oparciu o pracę z rodzicami i z dziećmi. Celem głównym projektu jest zwiększenie usług społecznych i środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodziny w pełnieniu ról opiekuńczo wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, wykorzystywania zasobów własnych i środowiska oraz radzenia sobie z kryzysem poprzez prowadzenie różnego rodzaju terapii, szkoleń oraz warsztatów.
2. Terapia i mediacja – nie przyznawano tego rodzaju usług z uwagi na brak potrzeb.
3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi – nie przyznawano tego rodzaju usług.
4. Pomoc prawna- porady prawne odbywały się w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej realizowanej przez powiat Stargardzki w UG Stara Dąbrowa, a także w ramach realizowanego projektu „W rodzinie siła”
5. Grupy wsparcia lub grupy samopomocowe- nie funkcjonowały takie grupy.
6. Asystent rodziny w 2022r wspierał 14 rodzin. Wsparciem asystenta rodziny może być objętych 15 rodzin. Po zakończeniu współpracy rodziny z asystentem rodziny w zależności od potrzeb zostaje wprowadzony monitoring w miejscu zamieszkania rodziny przez asystenta rodziny lub pracownika socjalnego na okres 3 lub 6 miesięcy.
7. Ustawa „Za życiem’- z uwagi na brak wniosków Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie nie wypłacał świadczeń.

II. Formy pomocy w opiece i wychowaniu dziecka określone w ustawie to:

1. Placówki wsparcia dziennego tworzone są na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Uczestnictwo w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd.

W roku 2022 na terenie Gminy Stara Dąbrowa działała jedna placówka w której zaplanowano 15 miejsc dla dzieci. Zajęcia w placówce prowadzi 1opiekun ze Szczecińskiego wydziału Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

W marcu 2022r Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie przystąpił do projektu pod tytułem: „W rodzinie siła” w ramach którego planowane było utworzenie na terenie Gminy Stara Dąbrowa drugiej Placówki Wsparcia Dziennego w miejscowości Storkówko. Projekt skierowany jest do 20 rodzin i przewiduje uczestnictwo 15 dzieci. Placówka Wsparcia Dziennego w Storkówku została otwarta w styczniu 2023r.

2. Rodziny wspierające - nie zawierano żadnych umów z rodzinami wspierającymi z uwagi na brak chętnych rodzin. W celu pozyskania chętnych rodzin Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie umieszczał informacje na stronie internetowej GOPS o potrzebie i możliwości zgłaszania się chętnych rodzin jako rodzin wspierających.

V.ANALIZA SWOT

Realizacja lokalnego programu na terenie Gminy Stara Dąbrowa:

Mocne strony:

- realizacja programów osłonowych i profilaktycznych;
- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- zabezpieczenie w budżecie gminy środków na profilaktykę uzależnień;
- funkcjonowanie w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy;
- funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- dostęp mieszkańców gminy do placówek oświatowych, kulturalnych i przedszkoli poprzez stworzenie sieci lokalnej komunikacji.
- realizacja projektów „W rodzinie siła”, „Usługi opiekuńcze w Gminie Stara Dąbrowa”
- współpraca z Regionalnym Centrum Kryzysowym w Stargardzie
- funkcjonowanie dwóch placówek wsparcia dziennego na terenie gminy
- prawidłowe rozpoznawanie potrzeb mieszkańców i adekwatne ustosunkowanie się do problemów
- realizowanie autorskich pomysłów pracowników ośrodka na rzecz pomocy rodzin, osób potrzebujących

Słabe strony:

- wieloletnie uzależnienia klientów od pomocy społecznej;
- bierność i roszczeniowość klientów pomocy społecznej;
- brak punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemem alkoholowym oraz doznających przemocy w rodzinie;
- brak w gminie rodzin wspierających.
- długotrwała nieobecność asystenta rodziny
- brak wykwalifikowanych osób mogących świadczyć usługi opiekuńcze

Szanse:

- możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych;
- rosnąca świadomość społeczna;
- tworzenie i realizacja programów / projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną;
- wspierania zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach robót publicznych oraz w ramach prac społeczno- użytecznych
- rozwój Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji oraz Biblioteki Gminnej.
- poprzez udział w projektach unijnych możliwość zapewnienia usług opiekuńczych na czas realizacji projektu i po jego zakończeniu

- nawiązanie współpracy z PUP w celu przeprowadzenia szkoleń pod kątem przeszkolenia osób bezrobotnych z terenu gminy Stara Dąbrowa (priorytetem opiekunka osób starszych, zależnych i niepełnoprawnych)

Zagrożenia:

- złożoność problemów rodzin;
- nasilające się zjawisko różnego rodzaju uzależnień
- zatracanie rodzinnych wartości;
- negatywne stereotypy dotyczące pomocy społecznej;
- rosnąca liczna osób wymagających opieki i wsparcia osób drugich.
- pokoleniowe powielanie nieprawidłowych wzorców

VI. CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci i młodzieży, a także profilaktyka w środowisku lokalnym w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności
- b) prace socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowiskach szkolnych - według potrzeb;
- c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny – praca ciągła;
- d) konsultacje w środowisku społecznym, celem dokonania prawidłowej i pełnej analizy potrzeb. Aktywizowanie lokalnego środowiska na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych - do 31 marca każdego roku.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a) objęcie dożywianiem uczniów oraz innych osób, z rodzin przeżywających trudności ekonomiczne - według potrzeb;
- b) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia - według potrzeb;
- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej. Doskonalenie systemu działalności edukacyjnej, profilaktycznej na rzecz rodzin zagrożonych problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz wsparcie materialne oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodzin z dysfunkcjami ubóstwa i bezradności - według potrzeb.

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, poprzez organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodziną:

- a) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez kontakt i współpracę z właściwą placówką służby zdrowia - praca ciągła;

- b) poprawa opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców – zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny. Pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego -według potrzeb.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz innych osób, instytucji statutowo zobowiązanych od udzielania wsparcia rodzin i dzieci - według potrzeb;
- b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji, poprzez realizację zadań zawartych w kontraktach socjalnych - praca ciągła;
- c) angażowanie rodzin do udziału w szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz do podjęcia pracy zarobkowej - praca ciągła;
- d) współpraca ze szkołami, celem rozwijania u młodzieży kompetencji do zdobywania umiejętności niezbędnych do podjęcia przyszłej pracy zarobkowej - według potrzeb;
- e) współpraca z instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym -według potrzeb.

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- a) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny biologicznej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny - praca ciągła.

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

- a) udział w projektach mających na celu poprawę jakości życia rodzin - angażowanie klientów pomocy społecznej zgodnie z realizowanymi projektami;
- b) wnikliwej analizie potrzeb mieszkańców gminy – do 31 marca każdego kolejnego roku;
- c) współpraca instytucjonalna w ramach prowadzonych oddziaływań profilaktycznych - według potrzeb.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonej analizy przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- 1) poprawa sytuacji dziecka i rodziny w sytuacji kryzysowej;
- 2) wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa dzieci oraz rodziny w różnych w sferach;
- 3) zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka;
- 4) czasowe korzystanie z usług pomocy społecznej, pełna współpraca oraz pomoc do czasu wyjścia rodziny z kryzysu i samodzielne jej funkcjonowanie;
- 5) poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- 6) zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;
- 7) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- 8) poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny;
- 9) wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych;

- 10) umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji;
- 11) rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie koordynowany i realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie, we współpracy z instytucjonalnej.

Urząd Gminy w Starej Dąbrowie: Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie: Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Działania w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Sądy wydziały rodzinne i nieletnich Orzeczenia z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.

Kuratorzy sądowi: Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starej Dąbrowie: Zapewnienie osobom uzależnionych i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie działań profilaktycznych w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dla dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny: Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Posterunek Policji w Starej Dąbrowie: Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

Szkoły z terenu Gminy Stara Dąbrowa: Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów

wychowawczych. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci.
Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Starej Dąbrowie: Opieka i profilaktyka zdrowotna.
Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna w Stargardzie: Umożliwienie rodzicom z dziećmi korzystanie ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.

Parafie z terenu Gminy Stara Dąbrowa: Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
Współpraca ze spółdzielnią socjalną.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Stara Dąbrowa, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w wyżej wymienionym Programie.

Monitorowanie działań będzie dokonywane poprzez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn oraz struktury tych rodzin;
2. Liczba osób korzystających z pomocy w formie dożywiania;
3. Liczby rodziny niewydolnych wychowawczo;
4. Liczby kontraktów socjalnych zawartych z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo - wychowawcze;
5. Liczby osób wymagających wsparcia, u których jest prowadzona praca socjalna;
6. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny i analiza podejmowanych działań;
7. Liczba dzieci korzystających z usług placówki wsparcia dziennego oraz świetlic szkolnych, wiejskich;
8. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego;
9. Liczba wniosków, skierowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
10. Liczba Niebieskich Kart założonych w rodzinie z dzieckiem, u której występuje przemoc;
11. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
12. Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
13. Ilości wydanych kart Dużej Rodziny, Kart Seniora, Zachodniopomorskiej Karty Rodziny;
14. Analiza wykonywanych prac społecznie użytecznych oraz współpracy ze spółdzielnią socjalną;
15. Liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych, wychowawczych oraz alimentacyjnych.

Bieżący nadzór nad realizacją programu i podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych w programie celów, pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na lata następne, a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności.

Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegać analizie i będzie odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Stara Dąbrowa.

W terminie do 30 kwietnia każdego roku Radzie Gminy przedstawione zostanie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, a w razie potrzeby nastąpi modyfikacja Programu.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stara Dąbrowa zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy jakości życia rodzin i dzieci z terenu gminy. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia, aby osiągnąć zamierzone cele. W realizacji programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznych, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.